

Gildeskål
kommune

...Å eg veit meg eit land...

2017

Årsberetning

Foto: Cecilia Lundbakk

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Internkontroll og budsjettoppfølging	3
3. Regnskapsresultat 2017	3
4. Økonomisk utvikling/analyse	4
4.1 Netto driftsresultat.....	4
4.2 Resultatgrad	5
4.3 Brutto driftsresultat.....	6
4.4 Utviklingen i avdrag knyttet til lånegjeld.....	8
4.5 Utvikling fond	9
4.6 Eksterne finanstransaksjoner	10
4.7 Finansforvaltning.....	11
4.7.1 Kommunens lånegjeld	11
4.7.2 Renter og avdrag	12
4.7.3 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger	12
4.7.4 Plassering og avkastning av ledig likviditet.....	13
4.7.5 Likviditet	14
5 Budsjettvurderinger	15
5.1 Driftsregnskapet	15
5.1.1 Inntekter	15
5.1.2 Utgifter	16
5.2 Driftsresultat pr hovedansvarsområde.....	17
5.3 Investeringsregnskapet	20
6 Oppsummering av analysen	23
7. Likestilling	24
8. Personal og organisasjon.....	24
9. Sykefravær.....	25
10. Etisk standard	26

1. Innledning

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger.

Årsberetningen avlegges i henhold til Kommunelovens § 48 og forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 10 der det blant annet heter:

”...Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett...”

2. Internkontroll og budsjettoppfølging

Den øverste ledergruppen har i 2017 bestått av rådmann, kommunalsjef økonomi og administrasjon, kommunalsjef teknisk, kommunalsjef pleie og omsorg, og kommunalsjef oppvekst og kultur. Kommunalsjefene rapporterer månedlig til rådmannen om den økonomiske utviklingen. Større avvik i forhold til budsjett forklares og eventuelt forslag på løsning blir lagt frem. Rådmannen legger frem tertialrapporter pr. 30.4. og 30.8. til politisk behandling. Her orienteres om den økonomiske utviklingen og eventuelt behov for budsjettendringer knyttet til driften. Det rapporteres også på utviklingen av plassert kapital til forvaltning i markedet.

3. Regnskapsresultat 2017

Gildeskål kommunes driftsregnskap ble avsluttet med et regnskapsmessig resultat på kr 970 145. Brutto driftsresultat ble -9,9 mnok. Det er negativt fordi driftsutgifter er høyere enn driftsinntekter. Kommunens finansinntekter fratrukket finansutgiftene gir et overskudd på 10,5 mnok. Korrigert for avskrivninger på kr 14,4 mnok, gir dette et netto driftsresultat på 15 mnok. Etter bruk av tidligere års avsetninger og årets avsetninger (interne finanstransaksjoner), ender resultatet på kr 970 145. Investeringsregnskapet er avsluttet med et overskudd på kr. 99 739.

Resultatene totalt sett for 2017 viser at kommunen har en løpende drift som går med underskudd, men på grunn av store finansinntekter leverer vi et regnskapsmessig resultat med overskudd samtidig som vi bygger opp fond. Situasjonen har forbedret seg betydelig de to siste regnskapsårene og kommunen har nå et disposisjonsfond på 29,1 mnok.

4. Økonomisk utvikling/analyse

Årsregnskap for 2017 viser et netto driftsresultat på 15 mnok. Kommunelovens krav (Kl. § 46 nr. 6) til driftsmessig balanse innebærer at budsjettert driftsresultatet **minst** skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger. For å kontrollere om kommunen har oppnådd det budsjetterte driftsresultat, bør resultatet først korrigeres for bruk av egenkapital som etter forutsetningene skal dekke driftsutgifter samt korrigeres for avsetning til bundet driftsfond. I tillegg bør det korrigeres for inndekking av tidligere års underskudd.

Dette illustreres i en analyse av netto driftsresultat som vises nedenfor.

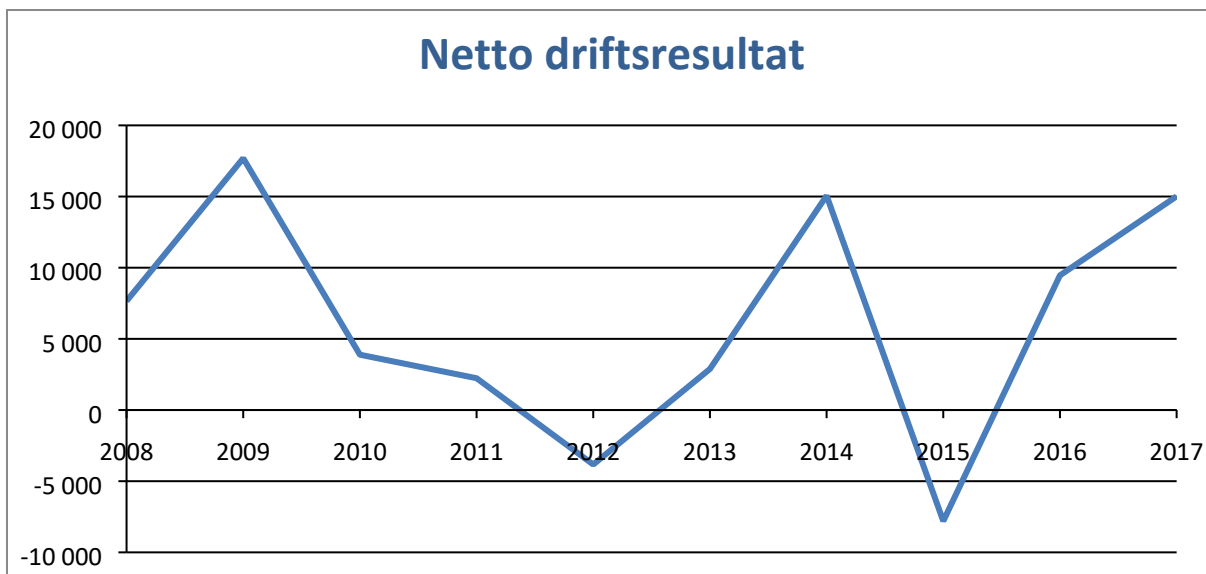
Netto driftsresultat og balansekravet	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Avvik
Netto driftsresultat	15 014 521	-194 582	15 209 103
Bruk av bundne fond	4 213 072	3 310 582	902 490
Bruk av disposisjonsfond	1 479 115	11 079 000	-9 599 885
Bruk av likviditetsreserve	-		
Bruk av tidligere overskudd	-		
Sum bruk av egenkapital	5 692 187	14 389 582	-8 697 395
Inndekking av tidligere års underskudd	-	-	
Avsetning til bundne driftsfond	4 236 563	2 195 000	2 041 563
Avsetning til disposisjonsfond	15 500 000	12 000 000	3 500 000
Sum pliktige avsetninger	19 736 563	14 195 000	5 541 563
Andel driftsresultat til fri disposisjon	970 145	0	970 145

Tabellen over viser er det et avvik mellom regnskap og budsjettert netto driftsresultat på 15,2 mnok før korrigerings for bruk av egenkapital og avsetning til fond. Etter korrigerings er avviket kr 970 145.

4.1 Netto driftsresultat

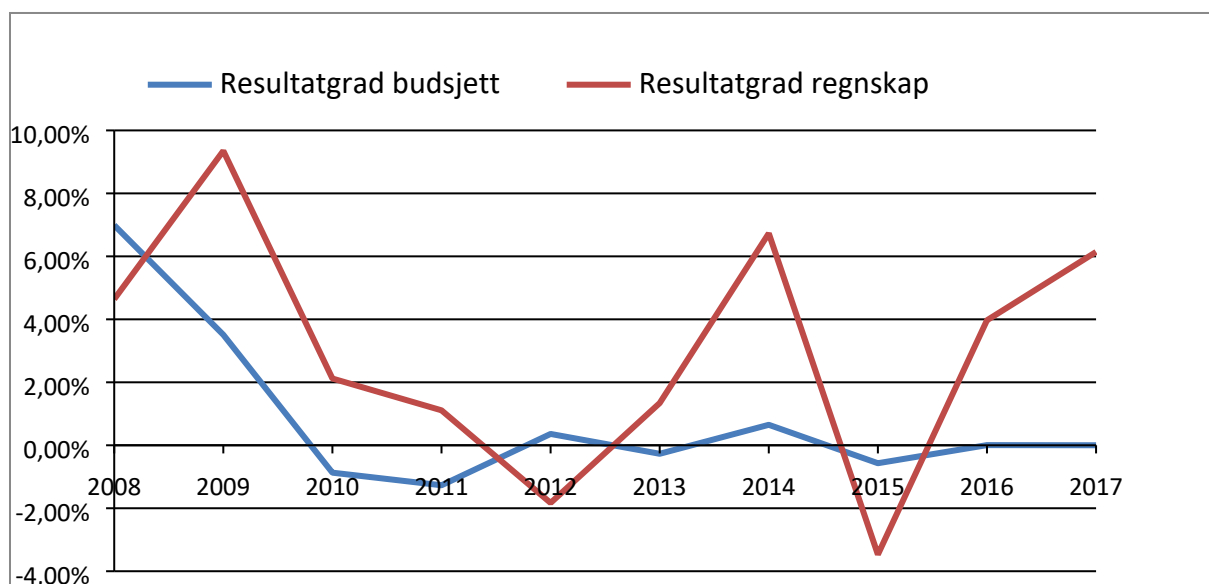
Netto driftsresultat er et mål for kommunens økonomiske handlefrihet.

Som oversikten på neste side viser har det vært svingninger i kommunens netto driftsresultat de siste årene. Størst fall i netto driftsresultat er fra 2014 til 2015 hvor endringen er på 22,865 mnok. Størst utslag gjør fallet i avkastning på finansielle instrumenter. Fra 2015 til 2016 ble netto driftsresultat forbedret med 16,6 mnok og fra 2016 til 2017 øker det med ytterligere 5,5 mnok.

4.2 Resultatgrad

Et mye benyttet nøkkeltall for å vurdere kommunens økonomi er resultatgrad. Resultatgraden er netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Fylkesmannens råd er at kommunene bør bestrebe seg på å ha resultatgrad over tid på 1,75 % (3 % før 2013). Gildeskål kommune har også satt seg som mål å budsjettere med en resultatgrad på minimum 1,75 % for å ha en sunn økonomi. Ved å ha et positivt netto driftsresultat over tid vil kommunen være i stand til å etablere frie fondsmidler for å håndtere muligheter og ikke minst svingninger i kommunes utgiftsnivå. I 2017 ble resultatgraden på 6,14 % til tross av at det ble budsjettet med -0,0008 %.

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Budsjett	6,99	3,51	-0,87	-1,27	0,36	-0,27	0,65	-0,57	0,005	-0,0008
Regnskap	4,64	9,35	2,12	1,11	-1,83	1,34	6,73	-3,47	3,97	6,14

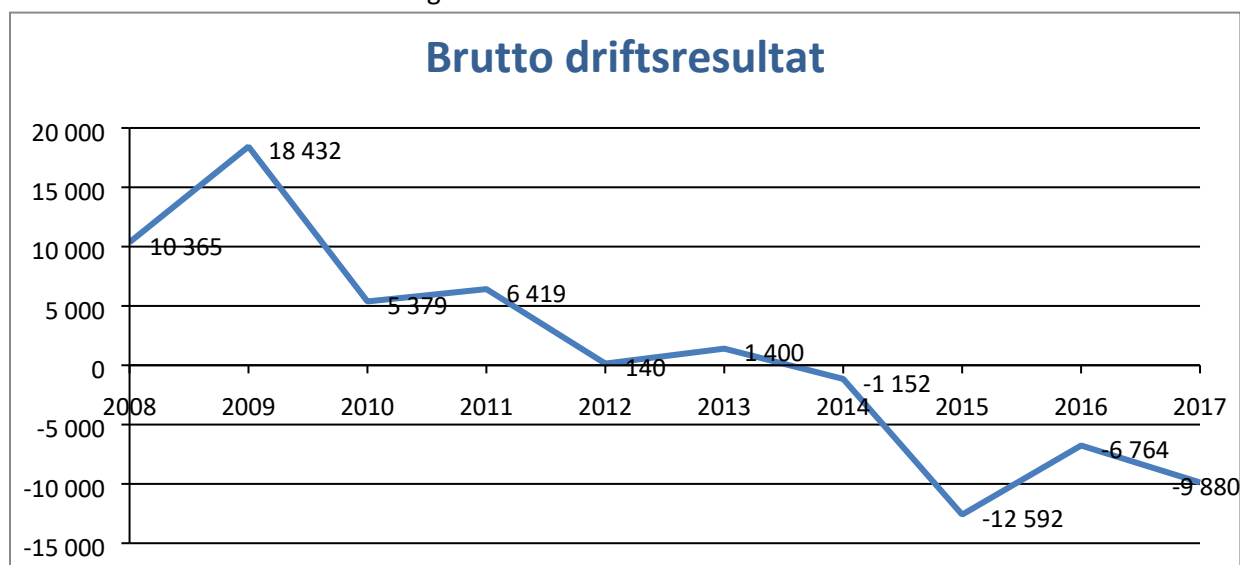
Tabellen viser utviklingen i resultatgrad fra 2008-2017 (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter).

Som tabellene ovenfor viser har utviklingen i netto driftsresultat og kommunens handlefrihet vært akseptabel med en resultatgrad innenfor anbefalt norm frem til og med 2009. Fra og med 2010 viser resultatgraden en gradvis nedgang og for 2012 er resultatgraden negativ. Kommunen hadde i 2012 et netto driftsresultat på – 3,8 mnok. Et negativt netto driftsresultat betyr at kommunen ikke klarer å dekke løpende utgifter med løpende inntekter, og den økonomiske handlefriheten er ikke tilstede. For 2013 er resultatgraden igjen positiv, men ikke i det anbefalte nivå. Korrigert resultatgrad for 2013 var på 0,17 % (analyse av driftsresultat gjort i tabell 1 2013). I 2014 snur dette med en resultatgrad på 6,72. Årsaken for oppsvingen i 2014 var at finansinntektene ble over 9 mnok mer enn budsjettert og renteinntekter ble 1,3 mnok mer enn budsjettert. Dersom disse finansinntektene hadde blitt slik som budsjettert ville resultatgraden for 2014 vært på ca. 2 %. Dette er også en betydelig resultatforbedring fra 2013 selv om dette ville vært lavere enn anbefalt nivå. Uten finansinntektene fra 2014, men med finansinntekter på tilsvarende nivå som i 2013 ville netto driftsresultat vært negativt med nærmere 4 mnok og resultatgraden negativ på – 1,7 %. I 2015 ble resultatgraden igjen negativ med -3,47 % og netto driftsresultat ble -7,8 mnok. I 2015 ble det budsjettert med 18 mnok i avkastning på finansielle instrumenter. Faktisk avkastning ble 5,8 mnok, altså 12,2 mindre enn forventet. Dersom avkastningen ble som budsjettert ville netto driftsresultat vært 4,4 mnok og resultatgraden 1,95 %. I 2016 var resultatgraden igjen positiv med 3,97 % som er godt over anbefalt nivå. Den positive trenden øker i 2017 med en resultatgrad på 6,14 som nesten er på samme nivå som 2014 som var første hele år med avkastning på finansielle instrumenter som ble anskaffet etter salget av Sjøfossen-aksjene. På lik linje med 2014 og 2016 var 2017 et år der avkastningen ble betydelig høyere enn budsjettert.

Analysen av netto driftsresultat og resultatgraden viser at kommunen er blitt avhengig av at finansmarkedet gir en årlig avkastning i tråd med budsjett for ikke å tære på oppsparte midler.

4.3 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser resultatet av den ordinære driften inkludert avskrivninger på varige driftsmidler. Brutto driftsresultat gir et uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsbudsjettet samt evnen til å avsette midler til senere bruk. Modellen under viser utviklingen i brutto driftsresultat fra 2008-2017.

Kommunen har fra 2009 hatt en vedvarende fallende trend i utviklingen av brutto driftsresultat. Dette indikerer at kommunen gradvis har svekket sin evne til å finansiere driften med driftsinntektene. I 2014 klarte ikke kommunen lenger å finansiere virksomhetenes driftsutgifter med driftsinntektene og trenden økte ytterligere i 2015. I 2016 ble brutto driftsresultat forbedret med 5,8 mnok i forhold til 2015 og uten avskrivninger ville resultatet vært +6,9 mnok. I 2017 har brutto driftsresultat forverret seg med ytterligere 3,1 mnok i forhold til 2016. Uten avskrivninger ville resultatet vært +4,5 mnok.

		Regnskap 2017	Korrigert budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter		244 523 052	230 720 059	238 450 521
Driftsutgifter eks avskrivninger	-	239 982 200	230 293 166	231 534 810
Avskrivninger	-	14 421 421	14 421 421*	13 680 335
Brutto driftsresultat	=	-9 880 568	-13 994 528	-6 764 623
Bruk av bundne fond	+	4 213 072	3 310 582	4 076 921
Bruk av disposisjonsfond	+	1 479 115	11 079 000	2 686 465
Korrigert brutto driftsresultat	=	-4 188 381	389 054	-1 238

Tabellen viser utvikling i brutto driftsresultat korrigert for bruk av bundne fond og disposisjonsfond.

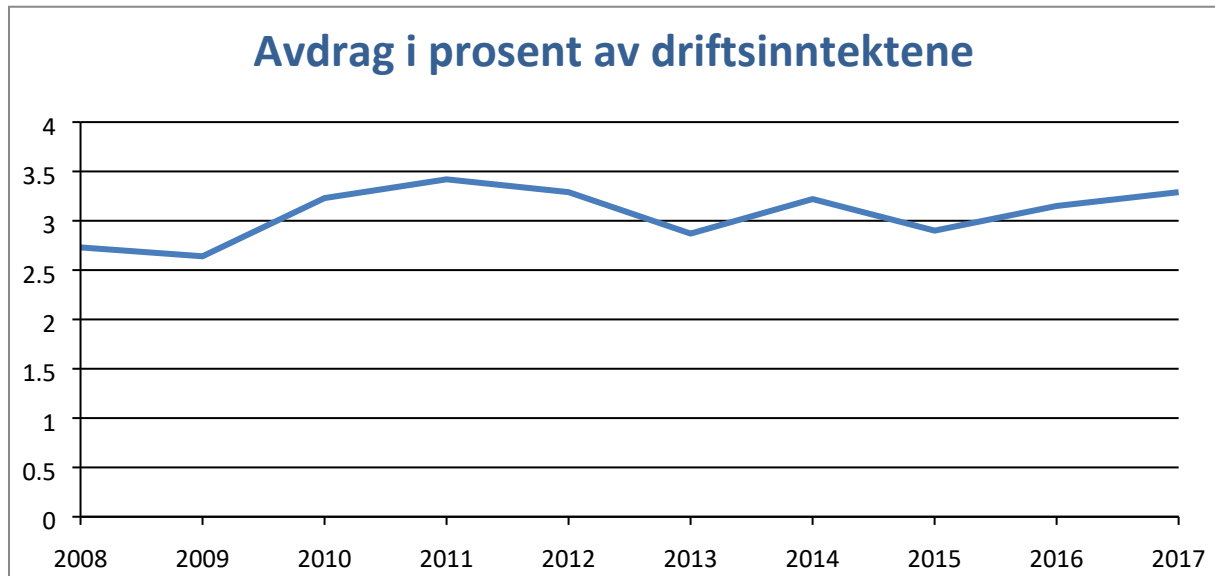
*Avskrivninger er vanligvis ikke budsjettet, men settes inn i denne korrigerte modellen da vi vet de faktiske avskrivningene på dette tidspunkt.

Tabellen ovenfor viser at kommunen forverret korrigert brutto driftsresultat med omtrent 4,2 mnok i forhold til 2016. I 2016 var korrigert brutto driftsresultat omtrent null. At kommunen har et korrigert brutto driftsresultat på -4,2 mnok betyr at kommunen må bruke av andre midler for å dekke opp for driften, og i dette tilfellet er det avkastningen på finansielle instrumenter opptjente samme år som brukes. Derimot ser vi at bruk av disposisjonsfond ikke er maksimalt utnyttet da det er brukt 9,6 mnok mindre enn budsjettet. Hadde vi brukt i tråd med budsjett ville korrigert brutto driftsresultat vært 5,4 mnok.

Vi gjør oppmerksom på note 2 om pensjon og note 17 om regnskapsprinsipper. Ved utgangen av 2017 hadde kommunen et netto premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift på 17,5 mnok, dvs. pensjonspremie som er betalt, men som ikke er utgiftsført. Premieavviket bidro positivt på brutto driftsresultat i 2014, men i 2015, 2016 og 2017 gav det negativ effekt på resultatet.

4.4 Utviklingen i avdrag knyttet til lånegjeld

Kommunen har gjennomført betydelig investeringer de senere årene. I takt med dette har lånegjelden økt og også avdragene. I 2015 betalte kommunen 6,5 mnok i avdrag, det utgjorde 2,9 % av driftsinntektene. I 2016 betalte kommunen 7,5 mnok i avdrag og det utgjorde 3,15 % av driftsinntektene. I 2017 betalte kommunen 8,05 mnok i avdrag og det utgjorde 3,29 % av driftsinntektene.

Tall i 1000 kr	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Avdrag i nok	4 512	4 994	5 915	6 867	6 905	6 196	7 220	6 530	7 522	8 053

*avdragene i investeringsregnskapet knyttet til Husbanklån er ikke tatt med i denne tabellen.

Kommunen har i 2017 betalt avdrag i tråd med de låneavtaler kommunen har. Kommunen har derfor bokført 0,4 mnok mer i avdrag enn beregning etter reglene om minste avdrag ville gitt, jfr. Note 12. Korrigert for dette ville avdragene i prosent av driftsinntektene i 2017 vært på 3,1 %. Avdrag på det nivået kommunen har per i dag er håndterbart. I tillegg har kommunen muligheten til å bokføre mindre avdrag ved å endre beregningsmåten til reglene om minste avdrag.

4.5 Utvikling fond

Fond representerer oppsparing av midler og er en del av kommunens egenkapital.

Ubundne fond er frivillige fond som er bygget opp gjennom sparing av frie midler og som står til kommunestyrets disposisjon, som

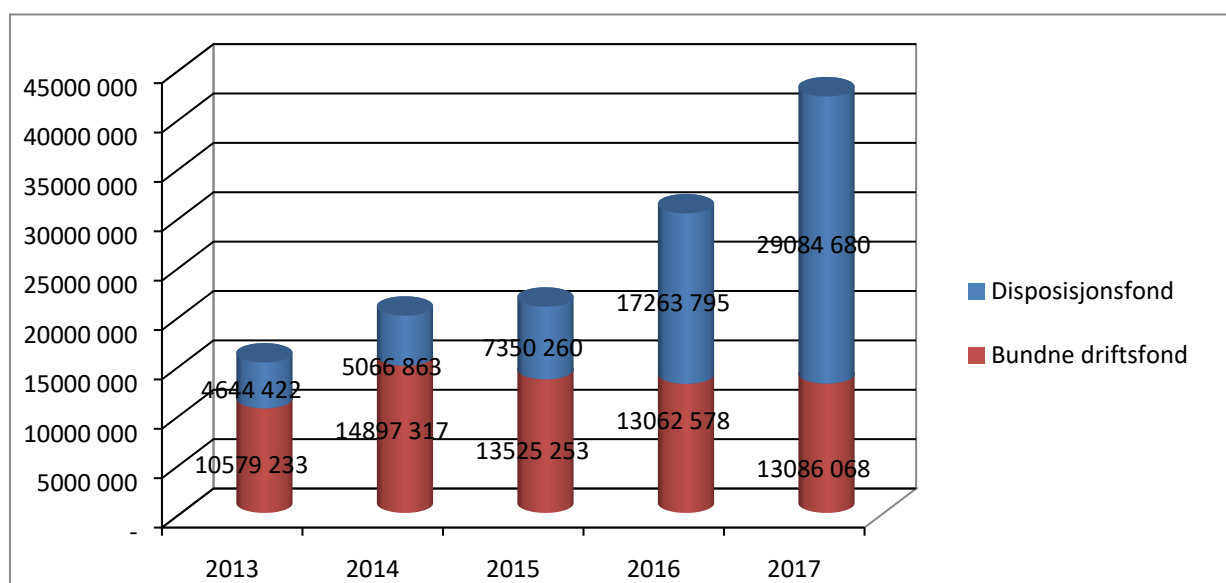
- Disposisjonsfond: driftsmidler som er spart til bruk i senere år.
- Ubundne investeringsfond: avsetning skjer i investeringsregnskapet og midlene må derfor brukes i investeringsregnskapet.

Bundne fond er det knyttet forpliktelser til. Avsetningene er gjerne pliktige og bruken er pliktig i den forstand at det ikke er fritt opp til kommunestyret å vedta anvendelse. Eksempler på bundne midler er øremerkede tilskudd, overskudd på selvkost-tjenestene og næringsfond.

Fylkesmannens anbefalte nivå på *disposisjonsfondet* er 5 % av driftsinntektene. Gildeskål kommune har hatt en positiv utvikling på disposisjonsfondet siden 2013, men det er ikke før 2016 at det anbefalte nivået som fylkesmannen setter er nådd.

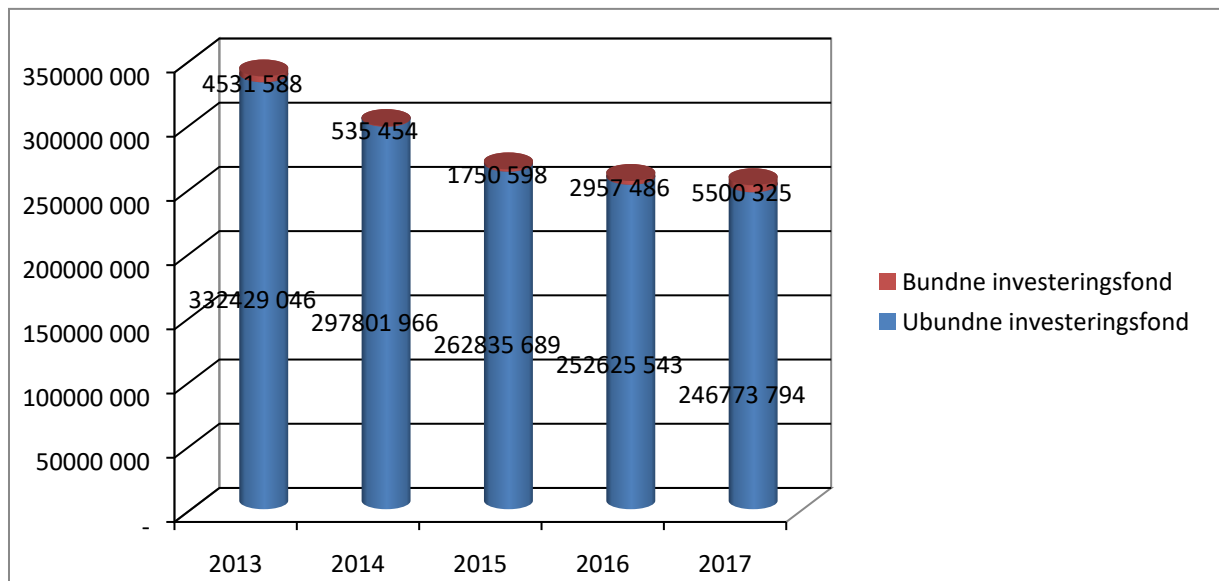
	2013	2014	2015	2016	2017
Disp.fond	4,6 mnok	5,1 mnok	7,3 mnok	17,3 mnok	29,1 mnok
Inntekter	216 mnok	224 mnok	225 mnok	238 mnok	244 mnok
% av inntekt	2,15 %	2,26 %	3,27 %	7,24 %	11,9 %

Nedenfor illustreres utviklingen i kommunes driftsfond 2013-2017.

Det er avsatt 15,5 mnok til disposisjonsfond i 2017. Det er 2/3-deler av avkastningen på finansielle instrument. Avsetningen er gjort i tråd med *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 punkt 2 som sier at: «2/3 deler av årlig avkastning settes på disposisjonsfondet. Inntil disposisjonsfondet utgjør 40 mnok, skal det være begrenset bruk av tidligere års avsatte avkastning til drift og investeringstiltak». Etter årets bruk og avsetning er størrelsen på disposisjonsfondet 29,1 mnok.

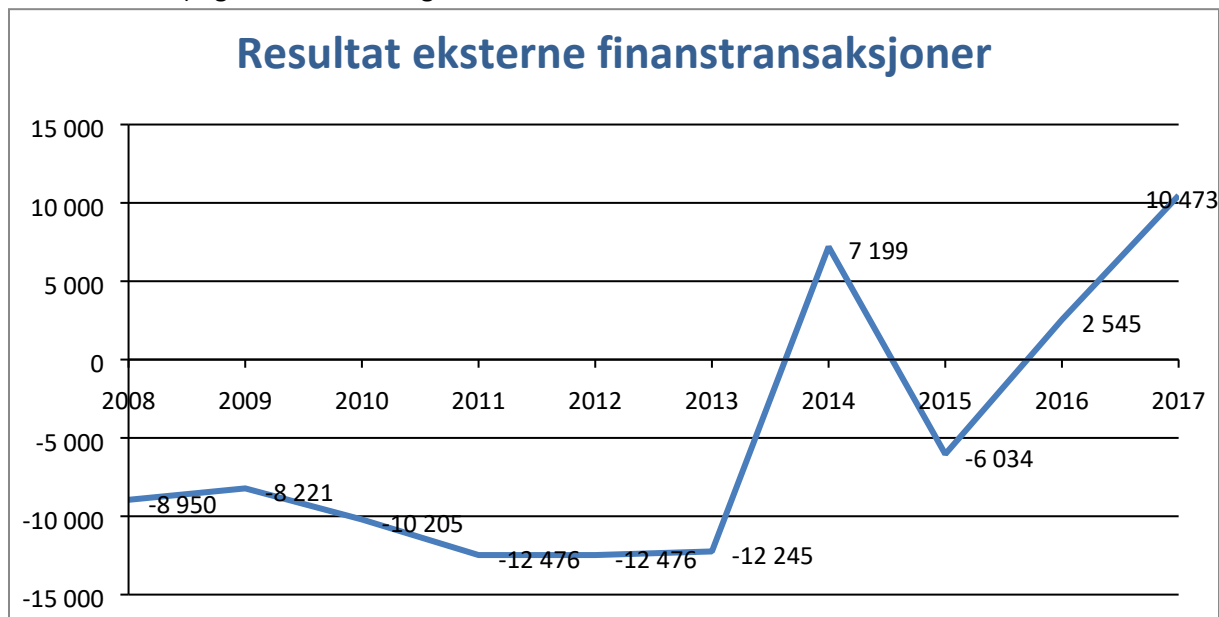
Nedenfor illustreres utviklingen i kommunes investeringsfond 2013-2017.

Kommunens ubundne investeringsfond består i hovedsak av midlene etter salget av Sjøfossen Energi i 2013. Kommunen har gjennomført store investeringer siden den tid. Fondet er redusert med 85,6 mnok fra 2013 til 2017.

4.6 Eksterne finanstransaksjoner

Avdrag inngår i kommunens eksterne finanstransaksjoner sammen med rentebetalinger og finansinntekter. Her har kommunen hatt en jevn negativ trend de siste år, men fikk en oppsving i 2014 og tilbake til nedgang i 2015 etterfulgt av ny oppsving i 2016 og 2017. Dette tallet påvirkes sterkt av makroøkonomiske forhold og viser seg i kommunens renter (både renteutgifter og renteinntekter) og finansavkastningen.

Analyse av kommunens eksterne finanstransaksjoner viser at det var først i 2013 at kommunen fikk finansinntekter av betydning (1,8 MNOK). Men i 2014, etter det første driftsåret med pengene etter

Sjøfossen-salget plassert i markedet, fikk kommunen finansinntekter på 19,6 MNOK og i tillegg 2,0 MNOK på andre renteplasseringer. Dette endret bilde totalt fra å gi et negativt resultat på eksterne finanstransaksjoner til et positivt resultat på 7,2 MNOK i 2014. Dette var en forbedring på hele 17,8 MNOK fra 2013. I 2015 svingte resultatet igjen med 13,2 mnok i forhold til 2014, i hovedsak grunnet lav finansavkastning (avkastningen var 5,8 mnok i 2015). I 2016 ble resultatet igjen positivt med 2,5 mnok som er en forbedring på kr 8,6 mnok. Trenden økte i 2017 med ytterligere 7,9 mnok til 10,5 mnok. Positivt resultat i 2017 skyldes at avkastningen på finansielle instrumenter ble 10,8 mnok mer enn budsjettert.

4.7 Finansforvaltning

Kommunens finansforvaltning utøves i henhold til vedtatt «Reglement for finansforvaltning» sist endret i kst-sak 43/17 den 12.10.2017.

4.7.1 Kommunens lånegjeld

I 2017 ble det tatt opp to nye lån, 5 mnok i Husbanken for videre utlån og kr 12,6 mnok i Kommunalbanken til investeringer. Oversikt over kommunens lånegjeld og renten pr 31.12.2017 vises nedenfor.

Låneinstitusjon	Lånets formål	Gjeld 31.12	Rente 31.12
Kommunalbanken	Investeringer 2015	14 200 000	1,31 %
Kommunalbanken	Hovedplan vann	15 668 880	1,39 %
Kommunalbanken	Investeringer 2017	12 510 000	1,43 %
Klp	Investeringer 2016	17 534 375	1,47 %
Klp	Refinansiering	42 048 507	1,85 %
Klp	Gibos	60 001 190	3,6 %*
Klp	Inndyr skole	50 085 000	1,85 %
Husbanken	Serielån	29 929 777**	Ulik rente
Sum		241 977 729	

*fastrente til 2019.

**Husbanklånet er lån til videre utlån og finansiers således.

***19 % av gjelda er knyttet til vann- og avløpssektoren og tas med i selvkostberegningen.

Tabellen viser at kommunen har en samlet lånegjeld på 242 mnok. Hele lånegjelden til Husbanken på 29,9 mnok er lån til videre utlån (Startlån). Ellers fordeler gjelden seg på investeringer innen VAR-området med 45,9 MNOK og 166,2 mnok til øvrige investeringer.

I forbindelse med lån til Gibos vil kommunen etter Husbankens regelverk få kompensert (kompensasjonstilskudd) for utgifter tilsvarende et serielån på 25,9 mnok kr, med 30 års løpetid, ingen avdragsfri periode og til den enhver tid gjeldende rentesats i Husbanken.

I forbindelse med renovering/ bygging av Inndyr skole vil kommunen etter Husbankens regelverk få kompensert (kompensasjonstilskudd) for utgifter tilsvarende et serielån på 14,4 mnok, med 30 års løpetid, ingen avdragsfri periode og til den enhver tid gjeldende rentesats i Husbanken.

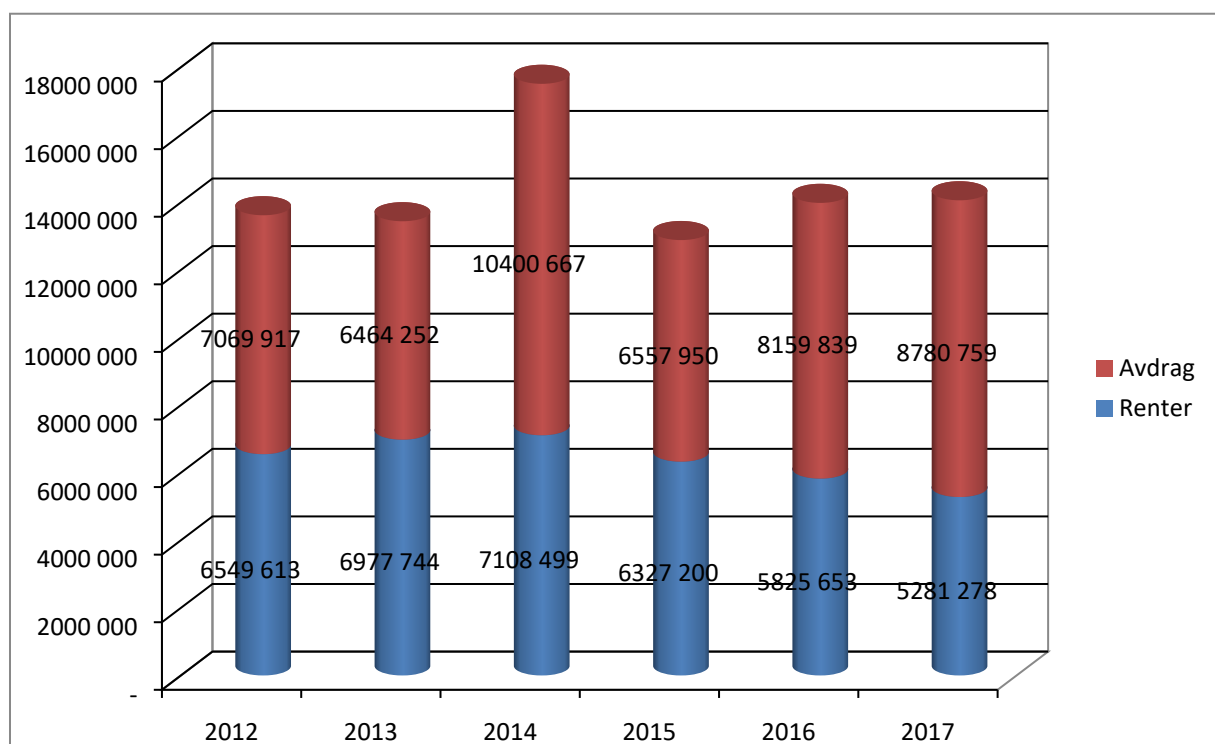
4.7.2 Renter og avdrag

Gildeskål kommune har betalt 5,3 mnok i renter og 8,8 mnok i ordinære avdrag i 2017.

Betalte avdrag		Kr
Avdrag i driftsregnskapet	-	8 053 460
Avdrag i investeringsregnskapet	-	727 299
Sum betalte avdrag	=	-8 780 759
Nye låneopptak	+	17 600 000
Tapsdeling Husbanklån*	-	0
Endring eksterne lånegjeld	=	8 819 241

*Tapsdeling innebærer at Husbanken og kommunen deler oppståtte tap på startlån. Kommunen må ta tapsrisikoen for de første 25 % av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pantet. I 2017 ble det ikke tatt tap på startlån.

Kommunens eksterne lånegjeld har økt fra kr 233 158 488 med kr 8 819 241 til kr 241 977 729 i løpet av 2017. Det ble betalt kr 8,8 mnok i avdrag og tatt opp to nye lån på tilsammen 17,6 mnok.

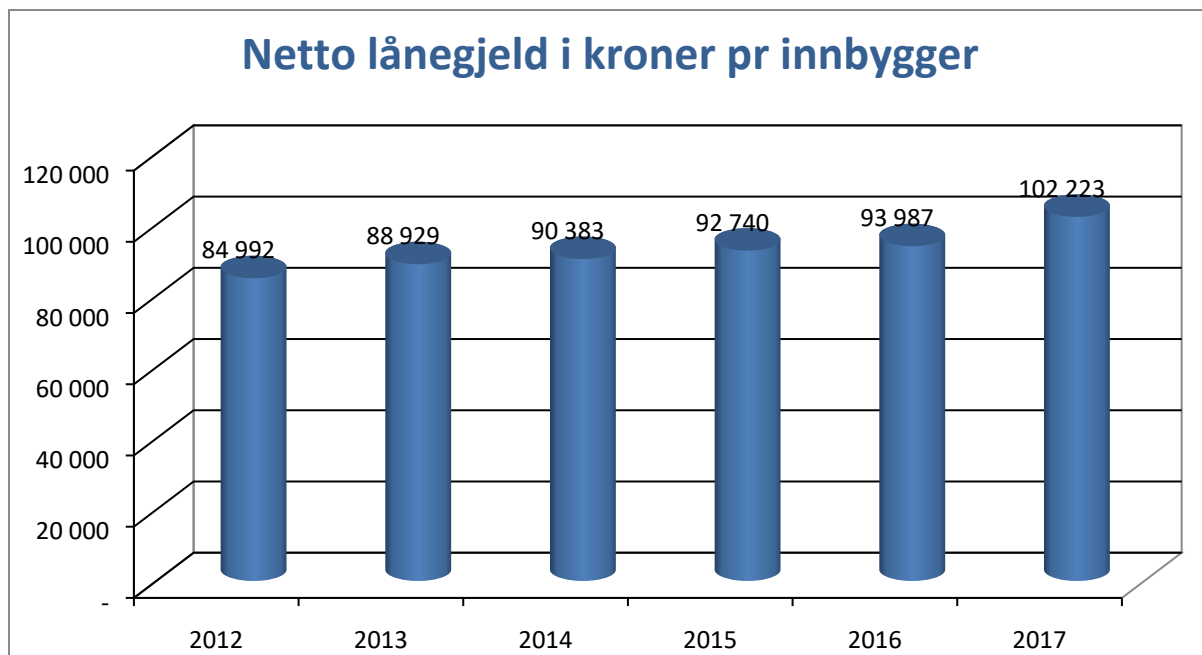

*I 2014 ble det betalt ekstraordinært avdrag på kr 2,7 mnok til Husbanken.

Avdragene kommunen betaler følger den avtalte nedbetalingsplanen med hver långiver. Det er også betalt inn avdrag over investeringsregnskapet. I tillegg til nedbetaling av gammel gjeld påvirkes utvikling i lånegjelden også av nye låneopptak.

4.7.3 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Grafen under viser at Gildeskål kommune har økt netto lånegjeld i kroner pr innbygger med ca. kr 17 231 fra 2012 til 2017.

4.7.4 Plassering og avkastning av ledig likviditet

Gildeskål kommune har pr 31.12.2017 282 mnok i ledig likviditet, samt enkeltstående rentepapir med en verdi på 10 mnok. Nedenfor vises en oversikt over hvor midlene er plassert og hvordan avkastning har vært i 2017.

Forvalter	Markedsverdi 1/1	Markedsverdi 31/12	Avkastning	Avkastning i %
KLP	141 719 874	68 147 872	13 136 268	9,27 %
Nordea	65 275 413	118 082 585	4 235 851	6,49 %
Sparebank1	58 815 141	64 300 199	5 485 058	9,33 %
Sum	265 810 428	250 530 656	22 857 177	8,60 %

*Endringen i IB/UB markedsverdi forklares slik: IB – Uttak + avkastning = UB

Forvalter	Beholdning 31/12	Renter
Obligasjon Gildeskål sparebank	10 000 000	450 835
Klp bank	68 785	138
Gildeskål sparebank (folio)	13 407 903	42 550
Gildeskål sparebank (særvilkår)	35 609	24 914
Sparebank1 (sparekonto)	747 919	3 834
Sum	24 260 216	522 271

*Øvrig likviditet som Husbankmidler, Eik, Havnekassen, Mentzonie's Velferdsfond og Skattetrekkkonto på til sammen 7,4 mnok er plassert i Gildeskål Sparebank som er kommunens hovedbankforbindelse. Innskuddsrenten var pr 31.12. på 0,46 %.

Avkastningen fra porteføljen som er til forvaltning i henholdsvis KLP, Nordea og Sparebanken, inngår fortløpende i forvaltningen eller blir utbetalt. Rentene fra bankene samt obligasjonen i Gildeskål Sparebank blir satt inn på bankkonto til disponering.

Kommunen har pr 31.12. 250,5 mnok til forvaltning hos eksterne forvaltere. Forvaltning av kapitalen i markedet skjer i tråd med kommunens vedtatte finansreglement. Forvalterne rapporterer månedlig om utviklingen i markedet. Økonomikontoret lager en egen rapport og kontrollerer både utviklingen i

porteføljen og at forvalterne er innenfor det mandatet de har i tråd med kommunens finansforvaltning reglement. Det rapporteres til kommunestyret tre ganger i året i forbindelse med tertialrapport 1 og 2, og ved framleggelse av årsregnskap. Økonomikontoret måler også utviklingen hos de tre forvalterne og vurderer dem opp mot hverandre. Det gjennomføres statusmøter med forvalterne der den aktuelle porteføljen går igjennom og forvalteren deler sitt markedssyn med kommunen.

Porteføljen har gitt positiv avkastning hver måned i 2017 bortsett fra i juni måned. Da var avkastningen negativ med 0,45 mnok. Best var månedene februar og oktober, måneder da avkastningen var over 3 mnok. Pr 31/12 viste avkastningen 22,9 mnok, altså 8,6 % avkastning. Til sammenligning hadde samme portefølje 14,9 mnok i avkastning i 2016, 5,8 mnok i 2015 og 19,6 mnok i 2014.

4.7.5 Likviditet

Likviditet betyr betalingsevne. Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad. Likviditetsgraden sier noe om kommunens evne til å betale de kortsiktige fordringene. Man kan måle dette ytterligere ved å skille ut de mest likvide omløpsmidlene og beregne en likviditetsgrad 2

- Likviditetsgrad 1 = OM/KG og dette forholdet bør være >2
- Likviditetsgrad 2 = mest likvide OM/KG og dette forholdet bør være >1

Likviditetsgrad 1: Forteller noe om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Med andre ord måler den kommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller.

Likviditetsgrad 2: Forteller i hvilken grad kommunen evner å betale de mest kortsiktige gjeldsforpliktelser som f. eks lønn til sine ansatte og gjeld til sine leverandører etter hvert som de forfaller. Likviditetsgrad 2 viser i praksis i hvor stor grad kommunen er i stand til å betale dine fortløpende utgifter med tilgjengelig bankinnskudd.

	2017 ex finanspl.	2017	2016 ex finanspl.	2016	2015 ex finanspl.	2015	2014	2013
Likviditetsgrad 1	0,95	10,10	1,87	11,99	1,58	9,29	8,99	13,38
Likviditetsgrad 2		8,50	-	10,48	-	7,90	6,09	10,80

Tabellen viser utviklingen i likviditetsgradene siden 2013. Kommunen hadde en betydelig endring i omløpsmidler i forbindelse med salget av Sjøfossen Energi AS. Tabellen har derfor en egen kolonne (2015, 2016 og 2017 ex finansplasseringer) der beregningen gjøres uten å ta med hensyn til de 250,5 mnok som er plassert hos eksterne forvaltere. Disse pengene inngår ikke i den daglige driften. Men er allikevel tilgjengelig på kort varsel.

Når vi gjør den samme beregningen uten å ta hensyn til det som er plassert i markedet så endrer bildet seg. Denne likviditetssituasjonen samsvarer mer med den informasjonen vi får når vi analyserer brutto driftsresultat. En negativ utvikling i brutto driftsresultat vil normalt også gi negativ utvikling for likviditetssituasjonen til kommunen.

5 Budsjettvurderinger

Gildeskål kommunes opprinnelige budsjett er regulert to ganger i løpet av 2017. Her er det forsøkt å ta høyde for de endringer som har oppstått gjennom året både på utgifts- og inntektssiden. Likevel viser de økonomisk oversikter at det er avvik mellom regnskap og regulert budsjett for enkelte utgifts- og inntektsgrupperinger. Årsaken til avvikene vil i grove trekk bli kommentert nedenfor.

5.1 Driftsregnskapet

Det vises her til «Økonomisk oversikt drift» i årsregnskapet for 2017.

5.1.1 Inntekter

Brukerbetalinger: Negativt avvik på kr 60 755.

Andre salgs- og leieinntekter: Positivt avvik på 0,381 mnok. Regnskap og budsjett på de forskjellige salgs- og leieinntektene listes opp under:

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett
Gibos-kjøkken	953 929	845 000
Vaskeri	79 477	90 000
Legekontor	46 060	40 000
Byggesak	1 017 838	1 000 000
Kart og oppmåling	738 635	850 000
Landbruksforvaltning	116 438	280 000
Viltforvaltning	52 882	34 000
Forebygging av branner	403 574	343 000
Husleieinntekter	6 960 832	7 533 598
Div. salg Ha 4 eiendom	197 800	200 000
Gildeskålboka	178 517	170 000
Vanngebyr	6 604 356	5 456 293
Avløpsgebyr	2 426 062	2 422 364
Septikk	704 737	783 466
Havner	101 718	570 000
Plansak	6 700	200 000
Gebyrinntekter økonomi	127 750	132 000
Skjenkekontroll	77 733	60 000
Konsesjonskraft	4 353 934	3 800 000

Overføringer med krav til motytelse (refusjoner): Her fremkommer et positivt avvik mellom regulert budsjett og regnskap på 9,6 mnok. I denne inntektsgruppen ligger bl.a. refusjoner fra stat, fylke, kommuner og andre private samt kompensasjon for merverdiavgift. Avviket fremkommer blant annet som følge av merinntekt i refusjon sykelønn og fødselspenger på 7,9 mnok som ikke er budsjettet. Refusjon sykepenger og fødselspenger må ses i sammenheng med økte lønnsutgifter som følge av sykefravær/fødselspermisjon. Disse utgiftene er heller ikke budsjettet. Refusjons fra staten ble 1,5 mnok høyere enn budsjettet. Det er ofte knyttet forpliktelser til midler som refunderes fra staten. Eksempler er videreutdanning eller midler til andre aktiviteter/prosjekter som det søkes om i løpet av året. Midlene er merket og må brukes opp i løpet av året eller avsettes på bundne driftsfond. For øvrige poster innenfor denne inntektsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Andre statlige overføringer: Positivt avvik på 2,7 mnok i forhold til budsjett. Dette skyldes i hovedsak 1 mnok mer i refusjon for ressurskrevende brukere, 0,8 mer i overføring til flyktningetjenesten og 0,6 mnok fra Havbruksfondet. For øvrige poster innenfor denne inntektsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Rammetilskudd: Positivt avvik på 1,3 mnok, hvorav 2 mnok skyldes inntektsutjevning. **Skatt på inntekt og formue** viser et positivt avvik på 0,1 mnok. **Eiendomsskatten** ble 0,2 mnok lavere enn budsjett. Andre Indirekte og direkte skatter ble 0,15 mnok lavere enn budsjettet som skyldes naturressursskatt.

5.1.2 Utgifter

Lønn- og sosiale utgifter: For lønn- og sosiale utgifter fremkommer samlet et merforbruk ifht budsjett på 8,3 mnok. Dette skyldes i hovedsak bruk av vikarer i forbindelse med sykdom, permisjon og fødselspermisjon som ikke er budsjettet på kr 7,7 mnok (deler av utgiftene til sykepengen blir refundert) og bruk av overtid som ble 1,8 mnok mer enn budsjettet. Pensjonsinnskuddet ble 0,6 mnok mindre enn budsjettet i 2017. For øvrige poster innenfor denne utgiftsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen: Utgiftsgruppen viser samlet et avvik i forhold til budsjett på 1,4 mnok. Det er brukt 0,4 mnok mer i annonseutgifter knyttet til utlysning av stillinger. Øvrig merforbruk fordeler seg med mindre avvik mellom budsjett og regnskap på ulike flere poster. I det vesentlige henger dette sammen med manglende kompensasjon for den generelle prisstigningen.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter tjenesteproduksjonen: Viser et avvik på -0,5 mnok. Det skyldes utgifter til vikar og legevakt som ble 0,5 mnok mer enn budsjett, vintervedlikehold ble 1,5 mnok mer etter at nye avtaler på brøyting er iverksatt. Utgiftene til brannberedskap ble 0,4 mnok mindre, septikk 0,1 mnok mindre og kjøp av tjenester til flyktningetjenesten ble 0,35 mnok mindre enn budsjett. For øvrige poster innenfor denne utgiftsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Overføringer: Viser et positivt avvik i forhold til budsjett på 0,8 mnok. I hovedsak skyldes det tap på fordringer og for øvrige poster innenfor denne utgiftsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Interne finanstransaksjoner/ Avsetninger og bruk av avsetninger: Regnskapet viser at det er gjort avsetninger på 5,5 mnok mer enn budsjettet. Det er avsatt tilsammen 15,5 mnok til disposisjonsfond. Det er 2/3-deler av avkastningen på finansielle instrument. Avsetningen er gjort i tråd med *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 punkt 2 som sier at: «2/3 deler av årlig avkastning settes på disposisjonsfondet. Inntil disposisjonsfondet utgjør 40 mnok, skal det være begrense bruk av tidligere års avsatte avkastning til drift og investeringstiltak». Etter årets bruk og avsetning er størrelsen på disposisjonsfondet 29,1 mnok. Avsetning til bundet fond ble 2 mnok mer enn budsjettet og skyldes bundne midler til dagaktivitet demente, boligetablering i distriktene samt overskudd på selvkosttjenestene feiing, vann, avløp og septikk. Bruk av bundne fond er 1 mnok mer enn budsjettet og skyldes i hovedsak bruk av fond til boligetablering i distriktene. Forøvrig er det brukt av bundne fond til finansielle tjenester der vi har mottatt øremerkede tilskudd tidligere.

Bruk av disposisjonsfondet er 9,6 mnok mindre enn budsjettet og det skyldes at behovet for ytterligere bruk ikke er til stede for å få regnskapet til å balansere.

5.2 Driftsresultat pr hovedansvarsområde

Avvik av betydning mellom regnskap og budsjett på virksomhetsområdene kommenteres nedenfor.

Tall i 1000 kr		Regnskap	Regulert budsjett	Brutto resultat	Netto resultat
Ha 1 Politisk virksomhet	Utgifter	4 665	4 477	-188	-297
	Inntekter	-1 140	-1 250	-110	
Ha 2 Oppvekst	Utgifter	64 248	60 097	-4 151	107
	Inntekter	-12 901	-8 643	4 258	
Ha 3 Helse og sosial	Utgifter	31 807	34 136	2 330	3 443
	Inntekter	-16 151	-15 037	1 113	
Ha 3 NAV	Utgifter	3 880	4 222	342	555
	Inntekter	-383	-180	213	
HA 3 Pleie og omsorg	Utgifter	72 989	68 177	4 811	4
	Inntekter	-10 997	-6 181	4 816	
Ha 4 Teknisk	Utgifter	8 139	7 196	-943	64
	Inntekter	-3 725	-2 718	1 007	
Ha 4 Eiendom	Utgifter	13 206	12 088	-1 118	-1 262
	Inntekter	-4 873	-5 017	-144	
Ha 5 Kultur	Utgifter	4 235	4 156	-79	261
	Inntekter	-660	-320	340	
Ha 6 Vann og avløp	Utgifter	6 318	5 556	-761	824
	Inntekter	-10 382	-8 796	1 586	
Ha 6 Drift og vedlikehold	Utgifter	5 063	3 932	-1 131	-1 907
	Inntekter	-102	-878	-776	
Ha 7 Fellestjenester	Utgifter	19 568	19 071	-497	20
	Inntekter	-2 766	-2 248	517	
Ha 8 Fin. transaksjoner	Utgifter	36 773	21 915	-14 858	-11 567
	Inntekter	-19 044	-15 753	3 291	
Ha 9 Kom. finansiering	Utgifter	17 806	14 100	-3 706	9 754
	Inntekter	-205 561	-192 101	13 460	

Tabellen viser driftsresultat pr hovedansvarsområde for 2017

HA 1 – Politisk virksomhet: Viser et negativt netto resultat på 0,297 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak at utgiftene til tapt arbeidsfortjeneste/tjenestefrikjøp i utvalgene.

HA 2 – Oppvekst: Viser et positivt netto resultat på 0,107 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak sykelønn (3,2 mnok) og permisjonsvikarer (1,3 mnok). Avviket på inntektssiden skyldes refusjon sykelønn og fødselspenger (3,9 mnok) og andre refusjoner fra staten (1 mnok) som i det vesentlige er knyttet til refusjon av utgifter til etter og videreutdanning av lærere.

HA 3 – Helse og sosial: Viser et positivt netto resultat på 3,443 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak at lønnsutgiftene ble lavere enn budsjettet. Kommunalsjefstillingen ble ikke erstattet etter at kommunalsjefen sa opp sin stilling i januar og budsjettet på bakvakt og fødselspermisjonsvikar var

overbudsettert. Avviket på inntektssiden skyldes at overføringer fra staten til flyktingetjenesten ble 0,8 mnok mer enn budsettert

HA 3 – NAV: Viser et positivt netto resultat på 0,555 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak lønnsutgifter som ble lavere enn budsettert (0,4 mnok) grunnet lavere lønnsutgifter på sysselsetting/attføringstiltak og ledig stilling som ikke ble besatt med fast ansatt. Det ble heller kjøpt tjenester fra et annet NAV-kontor for å dekke opp for arbeidsmengden. Kjøp fra staten ble derfor 0,180 mnok mer enn budsettert. Avviket på inntektssiden skyldes bruk av fond for å dekke opp for utbedringstilskudd gitt fra Husbanken (0,227 mnok).

HA 3 – Pleie og omsorg: Viser et positivt netto resultat på kr 4000. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak sykelønn (2,2 mnok), overtidslønn (1,7 mnok), fødselspermisjonsvikarer (0,3) og ferievikarer (0,3). Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak refusjon sykelønn (2,8 mnok), refusjon fødselspenger (0,6 mnok) og annen refusjon fra staten (0,7 mnok) og bruk av bundne fond til (0,5 mnok).

HA 4 – Teknisk: Viser et positivt netto resultat på 0,064 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak overføring i forbindelse med boligetablering i distriktene (0,860 mnok). Det må ses i sammenheng med avviket på inntektssiden som i hovedsak skyldes bruk av bundet fond for å finansiere overføringer til andre for boligetablering i distriktene. Utgiftene til brannberedskap ble også 0,4 mnok mindre enn budsettert.

Gebyrinntektene ble 0,177 mnok mindre enn budsettert:

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett
Byggsak	1 017 838	1 000 000
Kart og oppmåling	738 635	850 000
Landbruksforvaltning	116 438	280 000
Viltforvaltning	52 882	34 000
Forebygging av branner	403 574	343 000
Sum	2 329 367	2 507 000

HA 4 – Eiendom: Viser et negativt netto resultat på 1,262 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes strøm (0,1 mnok), utstyr (0,1 mnok), leie av lokaler (0,1 mnok), annonsering stilinger (0,14 mnok), moms (0,3 mnok) og øvrige vedlikeholdsutgifter og gebyrer som samlet utgjør avviket. Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak refusjon sykelønn (0,16 mnok) og husleieinntekter (0,1 mnok).

HA 5 – Kultur: Viser et positivt netto resultat på 0,261 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak lavere lønnsutgifter på tilsammen 0,075 mnok). Avviket på inntektssiden skyldes bruk av disposisjonsfond til dekking av utgifter til trykking av gamle Gildeskålbøker samt hyller for å lagre bøker (0,064). Refusjon for utgiftene til vennskapskommuner ble 0,072 mnok høyere enn budsettert og andre refusjoner (0,2 mnok)

HA 6 – Drift og vedlikehold: Viser et negativt netto resultat på 1,907 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes vintervedlikehold (1,6 mnok), veivedlikehold (0,1 mnok), veilys (-0,4 mnok). Til havner ble det brukt 0,1 mnok mindre enn budsjett. Avviket på inntektssiden skyldes at innkreving av havnevederlag

ikke ble iverksatt (0,42 mnok) og at budsjettert bruk av havnefond på 0,3 mnok ikke lar seg gjøre uten selvkostberegninger.

HA 6 – Vann og avløp: - viser et positivt netto resultat på -0,8 mnok. Det føres eget selvkostregnskap for ansvarsene under dette hovedansvarsområdet, jfr. note 17 i årsregnskapet. Hvis tjenesten går med underskudd vil det bli brukt av selvkostfond for å dekke underskuddet, hvis tjenesten går med overskudd vil det avsettes til selvkostfond slik at en kan gå med planlagt underskudd neste år. Prisene på tjenestene reguleres hver år for å gå med planlagte under/overskudd. Oversikt over inntekter på tjenestene og avsetninger vises under:

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett	Bruk/avsetning av/til fond som gir 100 % selvkost
Vann	6 612 805	5 406 293	Avsetning kr 828 580
Avløp	2 384 224	2 378 764	Avsetning kr 210 335
Septik	704 737	783 466	Avsetning kr 244 632
Sum	9 701 766	8 568 523	

Avsetning betyr at selvkostområdet har gått med overskudd og pliktig avsetning må gjøres.

HA 7 – Fellestjenester: Viser et positivt netto resultat på 0,02. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak juridisk bistand (0,150), felleskostnader til merkantile (0,1 mnok), strategisk ledelse (0,3 mnok). Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak refusjon sykelønn på 0,25 mnok og bruk av bundet fond (0,3 mnok) til næringsutvikling.

HA 8- Finansielle transaksjoner: Viser et negativt netto resultat på -11,6 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes manglede budsjettering av avskrivninger (14,4 mnok). Dette må ses i sammenheng med avviket på inntektssiden skyldes manglende budsjettering av motpost avskrivninger (14,4 mnok). Premieavviket utgjorde ca. 1,1 mnok som ikke er budsjettert. På inntektssiden er det også avvik på 9,7 mnok på bruk av disposisjonsfond da det ikke var nødvendig for å avslutte regnskapet i balanse.

HA 9 – Kommunal finansiering: Viser et positivt netto resultat på 9,754 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes at avsetning til disposisjonsfond ble 3,5 mnok mer enn budsjettert jft. «Reglement for finansforvaltning» sist endret i kst-sak 43/17 som sa at 2/3 deler av avkastningen på finansielle instrument skal avsettes disposisjonsfond.

På inntektssiden ble følgende områder lavere enn budsjettert: rentekompensasjon husbanken (0,6 mnok), momskompensasjon (0,1 mnok), eiendomsskatt (0,2 mnok). Følgende områder ble høyere enn budsjettert: rammetilskudd (1,8 mnok), refusjon ressurskrevende brukere (1 mnok), skatt på inntekt og formue (0,1 mnok), gevinst finansielle instrumenter (10,8 mnok), konsesjonskraft (0,6 mnok).

Oppsummering HA 1 – HA 9: Overnevnte viser at virksomhetsområdene Ha 1 til Ha 7 (foruten HA 1 politisk virksomhet, HA 4 eiendom og Ha 6 drift og vedlikehold) har hatt positivt nettoresultat tross avvik i forhold til budsjett både på inntekt og utgiftssiden. Det betyr at inntektene og utgiftene som representerer avviket kommer i takt og at avviket på utgiftssiden har økt mindre enn avviket på inntektssiden. Det viser også at styringen av den kommunale driften er i tråd med tildelt ramme.

Områdene HA 8 og HA 9 viser størst avvik. De påvirkes i størst grad av innbyggertall, avkastning og rentenivå. På kort sikt har vi minimal påvirkningskraft på disse områdene.

5.3 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet ble avsluttet med et udisponert beløp på kr 99 739,22. Nedenfor vil status og eventuelle vesentlige avvik på prosjektene kommenteres.

Prosjekt	Regnskap	Budsjett	Avvik
1005 NÆRINGSUTVIKLINGSTILTAK	1.000.000	1.000.000	0
2019 INNDYR BARNEHAGE - opprusting av utearealer skoler/bar	7.800	0	7.800
2020 Ny barnehage Sørarnøy	252.821	238.000	14.821
2021 Sørarnøy skole	0	3.827.500	-3.827.500
3008 Digitalt mobilt pleiesystem	8.700	1.700.000	-1.691.300
4000 Kjøp av grunn/ bygg/ anlegg	3.500.000	3.500.000	0
4001 TILRETTELEGGING BOLIGTOMTER	150.668	5.000.000	-4.849.332
4020 Næringsarealer - Sundsfjord	27.819	7.800.000	-7.772.181
4027 Kai Sørarnøy	47.716	285.000	-237.284
4028 Lagerhall for biler og utstyr og omkleddingsrom	123.349	1.100.000	-976.651
4029 Venterom Våg	33.947	750.000	-716.053
4030 Gang og sykkevei Solvika	326.531	375.000	-48.469
4031 Vei 13 Øya	442.626	440.000	2.626
4033 Modulhus Våg	5.725.000	5.000.000	725.000
4034 Salten havbrukspark	2.200.000	2.200.000	0
4046 Firemannsboliger	2.470.000	5.000.000	-2.530.000
4050 Avløpsnett - Vågsosen	0	500.000	-500.000
4703 BASSENG INNDYR SKOLE	1.493.776	1.262.500	231.276
4711 DEKKE KULTURHUS	0	187.500	-187.500
5006 Elias Blix tunet	61.173	0	61.173
5007 Gildeskål kirkested	357.847	0	357.847
5008 Kystfortet på Nordarnøy	62.500	0	62.500
5009 Låhko nasjonalpark	263.437	0	263.437
5012 Turstier	2.699	0	2.699
5015 Informasjonstavler	191.000	0	191.000
5017 Prosjektledelse	62.584	0	62.584
6007 Overvåkningsanlegg - vann	1.743.300	2.300.000	-556.700
6009 Lastebil	618.831	875.000	-256.169
6011 Rehabilitering renseanlegg - Inndyr (vann)	358.890	90.000	268.890
6017 Renseanlegg/ strømaggregat - Tøa og Kjøpstad	64.872	180.000	-115.128
6019 Utskifting eternittrør Sund	0	1.273.300	-1.273.300
6020 Vannledning Inndyr-Jelstad	3.730.480	2.300.000	1.430.480
6021 Tøa vannverk	0	500.000	-500.000
6022 Fremføring av vann til Vassliheia boligfelt	466.456	1.700.000	-1.233.544
6035 Opprustning kommunale veier jfr Kst-sak 46/13 og 31/14	0	2.000.000	-2.000.000
6036 Veilys opprusting	2.107.499	1.680.000	427.499
6701 Flytebrygge - Mevær	262.500	260.000	2.500
7401 Serverrom	48.655	0	48.655
9000 OPPRUSTNING KIRKEBYGG	662.483	600.000	62.483
Formidlingslån	7.861.248	0	7.861.248
Egenkapitaltilskudd	834.062	0	834.062
Regnskapsmessig mindreforbruk	99.739	0	99.739
TOTALT	37.671.007	53.923.800	-16.252.793

1005 – Overføring til Gildeskål Invest.

2019 – I kst sak 46/13 ble det vedtatt at alle oppvekstsentrene i kommunen og Inndyr barnehage skulle få henholdsvis 0,2 mnok og 0,1 mnok til opprusting av utearealene. Det har blitt gjort kjøp til disse prosjektene etter 2013. Budsjettet er ikke regulert i det året som investeringene blir gjort.

2020 – Den nye barnehagen på Sørarnøy ble tatt i bruk i desember 2016. Utgiftene til inventar og utstyr ble gjort i 2017. Prosjektet er nå ferdig.

2021 – Arbeidet med å oppgradere skolen på Sørarnøy ble ikke igangsatt i 2017. **Hvis prosjektet skal iverksettes må det foretas budsjettregulering i 2018.**

3008 – Arbeidet med digitalt mobilt pleiesystem ble ikke gjennomført etter tidsplanen i 2016 og 2017 og har derfor et avvik. Prosjektet vil gjennomføres og er budsjettert i 2018.

4000 – Bygget Strømstad ble kjøpt for 3,5 mnok.

4001 – Det ble ikke ferdigstilt boligtomter etter planen i 2017 og har derfor et avvik. Prosjektet pågår og er budsjettert i 2018.

4020 – Prosjektet er satt på vent.

4027 – Arbeidet med kaien på Sørarnøy er igangsatt. Konsulent er engasjert til skisseprosjektet. Prosjektet er i gang og er budsjettert i 2018.

4028 - Bygget ble satt opp i 2016 utført av egne arbeidere. El-installasjoner er gjennomført i 2017. Prosjektet er påbegynt og er budsjettert i 2018.

4029 – Arbeidet med å sette opp venterom i Våg er ferdig.

4030 – Opparbeidelse av Gang og sykkelvei i Solvika. Prosjektet er ferdig.

4031 – Vei 13 på øya. Prosjektet er ferdig.

4033 – Modulhus Våg. Avvik på 0,725 mnok skyldes momsutgifter som ikke kompenseres.

4034 – Kjøp av aksjer i Salten Havbrukspark er gjennomført.

4046 – Firemannsboliger på Inndyr. Avvik på -2,53 mnok skyldes at prosjektet pågikk ved årsskiftet. **2,53 mnok må budsjettreguleres i 2018.**

4050 – Avløpsnett i Vågsosen. Prosjektet er ikke igangsatt.

4703 – Basseng på Inndyr skole. Prosjektet er ferdig med en budsjettoverskridelse på 0,23 mnok.

4711 – Dekke kulturhus. Dekket ble ikke kjøpt i 2017.

5006-5017 – I kst sak 58/15 ble investeringsprogrammet *Utvikling av attraksjoner og opplevelser* vedtatt med utgifter på tilsammen 3,375 mnok hvorav kommunens andel er 2,5 mnok. Prosjektet vil pågå over år. Budsjettet er ikke regulert tilsvarende framgangen i prosjektet i 2017.

6007, 6011, 6017 – Vannprosjektene er ferdig.

6009 – Ny lastebil er kjøpt til kr 0,25 mindre enn budsjett.

6019 – Utskifting av eternittrør på Sund er ikke gjennomført i 2017.

6020 – Vannledningen til Jelstad er ferdig. Prosjektet fikk et overforbruk på 1,4 mnok.

6021 – Tøa vannverk. Prosjektet er ikke igangsatt i 2017.

6022 - Fremføring av vann til Vassliheia boligfelt. Avvik på 1,233 mnok skyldes at prosjektet pågikk ved årsskiftet. **1,233 mnok må budsjettreguleres i 2018.**

6035 – Arbeidet med opprusting av kommunale veier som ble igangsatt i 2014 er ferdig. Avviket på 2 mnok skyldes at arbeidet med Stabbursvingen ikke er påbegynt.

6036 – Arbeidet med opprusting veilys pågår. Prosjektet hadde et overforbruk på kr 0,4 mnok i 2017.

6701 – Flytebyggen på Mevær. Prosjektet er ferdig.

7401 – Prosjektet med Serverrommet ble avsluttet i 2015, men sluttregningen kom i 2017. Budsjettet er ikke regulert og gir derfor avvik på kr 50 000. Prosjekter er nå ferdig.

9000 – opprustning kirkebygg har pågått over tid. Praksisen har vært at utbetalinger til kirken har skjedd etterhvert som utgiftene påløper. I 2017 ble pengene overført i sin helhet til kirken for disponering. Det ble betalt ut ytterligere kr 62 000 for investeringer gjort i 2016, men som ikke ble overført til kirken i samme regnskapsår.

Egenkapitaltilskudd - Som medlem i KLP er kommunen også eier i selskapet. Som følge av at selskapets forpliktelser økes, må også egenkapitalen styrkes. Eierne får da krav om innbetaling av egenkapitaltilskudd (ikke tilsvarende i Statens Pensjonskasse – her er staten garantist for forpliktelsene). I 2017 var beløpet på 0,834 mnok og ikke budsjettet.

Formidlingslån – Det ble gitt ut Startlån for 4,8 mnok i 2017 og det ble betalt kr 727 299 på Husbanklånene. Det ble innbetalt 3 mnok i avdrag på Startlånene. Budsjettet er ikke regulert for utlån og avdrag på Husbank- og Startlånene.

Regnskapsmessig mindreforbruk – Kr 99 739 må disponeres i 2018.

6 Oppsummering av analysen

Analysen viser at kommunen fortsatt er avhengig av betydelige finansinntekter hvert år for å ha en resultatgrad innenfor anbefalt nivå og for å ikke tære på oppsparte midler. Slik driften har vært i 2017 bygges derimot disposisjonsfondet opp og er godt innenfor anbefalt nivå.

Kommunens aktivitet er langsiktig med forutsigbare tjenester overfor innbyggerne. Derfor må også finansieringen av virksomheten og tjenesteytingen bestå av langsiktige og forutsigbare inntekter.

Kommunens finansinntekter styres i størst grad av makroøkonomiske forhold, noe som gjør at vi ikke med sikkerhet kan si hva utfallet i løpet av året blir. Dette er en type risiko som en kommune ikke kan leve med over tid. Det er derfor viktig at finansinntektene ikke brukes til å dekke faste driftsutgifter, men til å bygge opp fond. Dette er håndtert ved at 2/3-deler av avkastningen på finansielle instrument ble avsatt på disposisjonsfond i 2017 i tråd med *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 punkt 2 som sier at: «2/3 deler av årlig avkastning settes på disposisjonsfondet. Inntil disposisjonsfondet utgjør 40 mnok, skal det være begrense bruk av tidligere års avsatte avkastning til drift og investeringstiltak». Etter årets bruk og avsetning er størrelsen på disposisjonsfondet 29,1 mnok.

Kommunens utfordring ligger fortsatt i at de løpende driftsutgiftene ikke dekkes av de løpende driftsinntektene (brutto driftsresultat). Dette kan løses med å øke driftsinntektene, men samtidig må driftsutgiftene reduseres betydelig. Dette er langsiktig arbeid fordi det handler om å skape nye arbeidsplasser og øke antall innbyggere, samtidig som kommunen må tilpasse driftsutgiftene til den virkeligheten som kommunen er i.

7. Likestilling

Kommunen har en stor andel av de ansatte innen de store virksomhetene oppvekst og kultur og pleie og omsorg. Fordeling av fast ansatte på kjønn og deltid/ heltid vises i tabellen nedenfor:

Ansatte*)	2017					2016				
	Ant. deltid	%	Ant. heltid	%	Alle	Ant. deltid	%	Ant. heltid	%	Alle
Kvinner	84	40,0	126	60,0	210	84	40,8	122	59,2	206
Menn	21	36,2	37	63,8	58	23	38,3	37	61,7	60
Totalt	105	39,2	163	60,8	268	107	40,2	159	59,8	266

Som det fremgår av tabellen over er de fleste av de ansatte i kommunen kvinner.

I personalpolitisk handlingsplan med lønnspolitiske føringer står det at kommunen ved utlysning av stillinger skal tilby arbeidstakere i deltidsstillinger økt stilling der det er mulig. Disse punktene er en viktig del av likestillingsarbeidet i Gildeskål kommune og har stått i fokus ved utlysninger av ledige stillinger også i 2017.

Rådmannens øverste ledergruppe bestod ved slutten av 2017 av fem ledere inklusiv rådmannen. Det er tre kvinner og to menn.

8. Personal og organisasjon

I Gildeskål kommune har vi pr. 31.12.17 totalt 218,1 faste årsverk inkl. de som pr dato er midlertidig vakante. Disse fordeler seg som følger på de ulike virksomhetene:

Virksomhetsområder	Ant. faste årsverk 2017	% andel 2017	Ant. faste årsverk 2016	% andel 2016
Fellesadministrasjon*)	13,5	6,2	14,5	6,8
Oppvekst og kultur	89,9	41,2	88,0	41,1
Pleie og omsorg	86,3	39,6	83,4	39,0
Helse og sosial	12,0	5,5	12,2	5,7
(Gildeskål Eiendom KF)				
Teknisk (tidl plan, eiendom og utvikling)	16,4	7,5	15,9	7,4
Totalt	218,1	100	214	100

* Rådmann, økonomiavdeling og sentraladministrasjon (plan /utvikling, ass. rådmann, personal/lønn, IT, servicekontor/arkiv og prosjektstøtte).

9. Sykefravær

Sykefraværstatistikken for 2017 viser følgende:

Fraværstatistikk 01.01. – 31.12.2017 Gildeskål kommune (tall i %)							
Avdeling	E.meld. fravær 1 - 24 dg	Sykemeld. 1 – 16 dg	Sykemeld. 17 - 39 dg	Sykemeld. >= 40 dg	Totalt fravær 2017	Totalt fravær 2016	Endr. 2016-17 %
Oppvekst og kultur	1,2	0,8	1,5	8,6	12,1	7,4	+ 63,5
Pleie og omsorg	1,7	0,6	1,5	7,5	11,2	11,1	+ 0,9
Helse og sosial**	1,3	1,0	1,2	0,8	4,3	3,9	+ 10,3
Teknisk	1,0	0,4	0,4	3,9	5,6	10,5	- 46,7
Økonomi og administrasjon og Plan og utvikling	1,1	0,5	0,6	3,1	5,3	5,8	-8,6
Totalt fravær 2017	1,4	0,7	1,3	7,0	10,3		
<i>Totalt fravær 2016</i>	<i>1,6</i>	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>	<i>5,5</i>		<i>8,7</i>	
Endr. % 2016-2016	-12,5	-12,5	+ 62,5	+27,3			+ 18,4

Totalt sett viser sykefraværet i kommunen en oppgang på 18.4 % fra 8,7 % i 2016 til 10,3 % i 2017.

Med ca 300 ansatte inkl. vikarer er det til enhver tid 3 ansatte borte fra jobb hver dag. Dette gir en merbelastning på de som er igjen på jobb og som gjør en stor innsats for at Gildeskål kommune skal kunne yte en god tjeneste til innbyggerne. Det er da viktig at lederne ser sine ansatte og kan være en god motivator og inspirasjon for sine ansatte på sine enheter.

Det er virksomhetene Pleie og omsorg, Oppvekst og kultur som i 2017 har for høyt sykefravær. Pleie og omsorg har fra 2016 til 2017 hatt en nedgang på innmeldte egenmeldinger og sykemelding 1 – 16 dager. Dette betyr at innen Pleie og omsorg er det færre ansatte med kortvarig fraværskdager fra jobb. Det betyr også at flere leverer egenmelding istedenfor å bli sykemeldt 1 – 16 dager. Dette er en positiv utvikling mot bruk av egenmelding da en av erfaring vet at terskelen for å være hjemme øker med dokumentert sykemelding fra sykemelder.

Oppvekst og kultur har, etter en flott nedgang i sykefraværet fra 2014 på 12,4 % til i 2016 på 7,4 %, hatt en voldsom økning i sykefraværet på 63,5 % til 12,1 %. Det er innen sykemeldt over 40 dager at den voldsomme økningen har kommet. Oppgangen er på 91,1 % fra 4,5 % i 2016 til 8,6 % i 2017. Innen Oppvekst og kultur er det fremdeles i barnehagene at fraværet er størst. En ser tendenser til at sykefravær pga. psykisk helseplager, utbrenthet og stress er økende. Denne tendensen ser en også i skolene. Det har vært flere tunge elev- og personal-saker som har gitt utslag i økt sykefravær blant ansatte.

Arbeidsgiver har gjennom opprettelse av nytt verktøy (tilretteleggingsgruppa) satt fokus på muligheter og arbeidet med å få ansatte tilbake i arbeidsrelatert aktivitet. Arbeidsgiver har kontinuerlig fokus på jobbnærvær og arbeidet med å få ned sykefraværet. Temaet er fast punkt i kommunens ulike ledergrupper, og det gis jevnlig informasjon direkte til alle ansatte, ikke bare til de sykemeldte. Det blir og lagt vekt på å iverksette rutine knyttet til oppfølging av sykemeldte så snart som mulig, og det å være i forkant. Videre arbeides det med bevisstgjøring av den ansattes rolle og ansvar i forhold til egen fysisk og psykisk helse.

10. Etisk standard

Gildeskål kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i sin virksomhet. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve dette og plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder for kommunens virksomhet. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer.

Kommunen har i løpt av året avdekket forhold som er brudd på etiske retningslinjer. Dette er behandlet som en personalsak og politianmeldt.

Gildeskål, 31. mars 2018

Helge D. Akerhaugen

Rådmann